

תמצית הדף היומי

פרשת ויקרא

הגיגה כה - יבמות ה

דף מה ע

חומר בתרומה מבקושי שע"ה נאמנו על התרומה רק בשעת הגיתות והבדים [שהכל מטהרים את כליהם]. ומקשינו מע"ה שגומר את זיתיו דבעי לשייר קופה אחת ויניחנה לכהן שיעשהנה בטרהרה, והתירושי: א. מירי באפלי שכבר עבר זמן הגיתות לרוב העולם ולכן אין נאמן. ב. מירי בגליל שאין נאמנו, ודחינו לה, ומשינו דמחזורתא כדמעיקרא. * ע"ה נאמנו על הקודש ביהודה כל ימות השנה, אך בגליל אין נאמנו דרצועה של כותים מפסקת ביניהן, ומקשינו: א. יעבירום בשידה תיבה ומגדל, ודחי' איתאי כרבי דס"ל דאהל זרוק לא שמיה אהל, [וה"ו בי יהודה פליג]. ב. יעבירום בכלי חרס המוקף צמיד פתלי, ודחי' דאין הקודש ניצול בצמיד פתלי [אך מים שאין מקודשין ולא ניתן האפר עליהם ניצולין]. ג. חבויא מדין בגלילא, ומשני שמא יבוא אליהו ויטהרנה [יראה להם שביל שאינו מארץ העמים]. * עברו הגיתות אין מקבלין מהן, ומניחו ע"ה לגת הבאה וזאת יתננה לכהן, ובעי בעבר הכהן וקיבלה, ובעי ומפשיט מחבר ע"ה שיערש את אביהם דיכולי' לחלוק בהו כדמינא [דאמרין שי בריהו] ולא בפתרי מיני, ואלא שורף את הלח ולא מניחו לגת הבא ומניח הישב, ומשני דמירי בדבר שאין לו גת [כשכר תמרים], וגם לא ישתמר עד רגל אחר. * בודקין בית הפרס [ע"י נפיהו, או בודק אם נידש ברגל, דעפע כשעורה מטמאה בנגע ומשא] [עושי פסח שבכרת, ולא לאוכלי תרומה שבמיתנה] ואין זמן קבוע לאכילתה ויכול להמתין ולישתהו, ופליגי בבדק לפסחו אי יוכל לאכול בתרומה: ופשיטין ומתנין, שאם אמר הפרשתי לתוכה רביעית קודש נאמן [דמינו דנאמן אקודש נאמן על התרומה, דאל"כ איכא נגאי הוא למזבח]. * אין ע"ה נאמנים על הקנקנים, ומירי: א. ריקנין דקודש [לאחר שיערה מהן את הקודש] ובשאר ימות השנה [ובמלאין קודש מינו דנאמן אקודש נאמן אקנקנים]. ב. מלאין תרומה ובשעת הגיתות [הכהן נשכחלה מערה לכלי, ובשאר ימות השנה פשיטא נאמן על הקנקנים, דאף אין נאמן על התרומה עצמה], ומכא מינא שנאמנים בכדי יין ושמן המדומעות היינו במדומעות קודש, ובמטהרה את מבלו ליטול ממנו נסכים. * נאמנו קודם לגיתות שבעים יום, ומזא הארים צריך להכין את הקנקנים.

דף כז כז ע

נאמנות ע"ה על כלי חרס לצורך קודש: א. מן המודיעים ולפנים [החוק מירושלים ט"ו מיל] נאמנות [כיון שאין עושין בירושלים כבשונות מפני העשן האמינם דאין גורין גידה על הציצור שאין יכולים לעמוד בה]. כשהוא הקדר בעצמו, והן הקדרות שהביא הוא, והן הלוקחים [הברים שראוהו שמביאין]. ב. מודיעים ולחזין אין נאמנים. ג. מודיעים עצמה - אם קדר יוצא וחבר נכנס לפנים [הקדר לא יחזור, ואם לא נעשיי אמת]. אך שניהם יוצאין [כיון ששניא בפנים ולא לקח ממנו]. או שניהם נכנסים [דסופן ליכנס ויקח ממנו בפנים] כלחזין [וכ"ש בקדר נכנס וחבר יוצא]. ד. נאמנים הם המודיעים ולפנים בכלי חרס הדקים לקודש [דאי"א בלא הם, א"י שפיהם צר ואין אצבעו נכנס לתוכו, אך רש"י דחה זאת], ולר"ל היינו שניטלין בידו אחת, אך לר' יוחנן אי"צ. ה. לר"ל נאמנים דוקא בריקנים, ולר' יוחנן אף בכלאים [ואפי' סודרו בתוכו]. והמשקם עצמם לכו"ע טמאים [כמו שמצינו בלגיו הטמאין, שהמשקם שולטן סתורין]. * דיני נאמנות: א. הגבאין [ישראלים ע"ה, שמומנים לגבות מיס] נאמנים לומר שלא נגעו בכלים כשארין נכרי וכנס עמהם, אך ביש נכרי אין נאמנים [אך נאמנים לומר שלא נכנסו]. הנהגה: א. אימת נכרי עליהם פן יענישם, או אימת נכרי מלכות שמוא ילשין עליהם למלך, ונפק"מ בנכרי שאינו חשוב דליכא אימת נכרי. ב. הנגבים שעשו תשובה והחזירו נאמנים שלא נטמאו הכלים, אם בלא עושי תשובה אין נאמנים מדרס רגלם טמא. א. בירושלים נאמנים על כלי חרס גסין לקודש [ולא במודיעים ולפנים דצריך אותן רק בעיל הלשנה המספקין נסכים לציבור, ולא כל יחיד בביתו]. דאין עושין כבשונות. ד. ברגל נאמנים ע"ה על התרומה, שנא' כאיש אחד חבירים. * חבר וי"א ע"ה, ורש"י דחה זאת] שפותח חביתו או עיסתו למכור בירושלים ומשמשו בה ע"ה ברגל, בעי אי יוכל להניחה לרגל אחר [דסומכת ע"ה ברגל חרמנא טרהרה, אך לאחר הנגל נטמאה למפרע]. ובעינן למימר דתנאי היא אליבא דרבנן דמני חדא יניחנה ותנאי אידך לא יניחנה, ודחי' ויניחנה אתו כרבנן ולא יניחנה אתו כר"י. ומאי לא יניחנה שאי"צ להניחה [אך אין לומר דניחנה כר"י, דלמה יניחנה הרי מותר לגמור מיד]. * משעבר הרגל מטהרין את העזרה והכלים [דמנען טמא למפרע]. וכשחל מוצאי יו"ט בע"ש אין מטהרין דטרודין הכהנים בהכנת צרכי שבת, ולר' יהודה אף בחל בחמישי אין מטהרין דעסקין בהוצאת הדשן שהצטרע על המזבח. * מזהירין את הכהנים שלא יגעו בשולחן דאי"א לסקלן במקומו דכתבי ביה המיד, ולתנא דברייתא אף מזהירין על המנורה דכתבי בה ואת המנורה נוכח שולחן, ואידך ההוא רק לקבוע לה מקום, ומקשינו: א. אף אם יגעו בשולחן אינו נטמא דעושי לנחת [לנח במקומו, ובעי דמויא דשק מדיטלטל מלא וריק, ואף כלי החמין מי סאה אינו ניטל מלא שמוא ישבו]. ודחי' דמטלטל מלא וריק להראות לעולי רגלים את לחם הפנים שיסלוקו לשבת הבאה הוא כיום שדורו. ב. אפי' אם עושי השולחן לנחת שיקבל טומאה משום ציפוי שחם מומתכת [הציפוי מבטלין, מושלחן שחיפהו בשיש היו כלי אבן ואין מקב"ט, אי"כ השאיר מקום הנחת כוסות או תכניתו], ואין לומר דעצי שישים החשיב ולא בטלי, דהלא ר' יוחנן פליג על ר"ל וס"ל דאף כלי מסמים שחשופים בטלי, ואין לומר דהציפוי של ביהמ"ק אינו עומד מחוץ במסמריהם [ולכן אינו בטל, דהוא א"ל לר' יוחנן לר"ל דאף בציפוי שאינו עומד אחר חופה את לבוויזו נחשב הציפוי, ומסקינן דאין השולחן מתבטל לציפוי דרחמנא קרייה עין שנא' המזבח עין וכו'. וסיים קרא ששולחן למיזבן דבדו"ז שולחנו של אדם מוכפר עליו [אם מכניס אורחים]. * כל הכלים יש להם שניים ומשנין טבילה חוץ מקמזבא הנחושט [כתבי ביה מזהב אדמה] [הזהב [כתבי ביה מזהב אדמה] וזהב טהור] [אף בלא השם שנקראו אדמה אין טמאין משום שמוצפין, א"ל טהורין דבטלי ציפוי גביהו]. ואף בלא השם שנקראו אדמה אין מקבלים טומאה]. * ת"ח אין אור של גהינם שולטת בהן ק"ו מסלמנדרא שתולדת אש היא וכו', וכן פושעי ישראל אין אור שולטת בהן ק"ו ממויב הזוהב שאין עליו אור עובי דינר זהב ואין אור שולטת בו, ק"ו פושעי ישראל המלאים מצוות כרימון.

מס' יבמות

דף ב ע

חמש עשרה הנשים שפוטרות את צרותיהן וצרות צרותיהן ואילך מחליצה ויבום: א. בתו, בת בתו, בת בנו [היינו בתו מאנסתו, דבתו מאנסתו כתיבא לקמן]. ב. בת אשתו, בת בתה, בת בנה. ג. חמותו, אם חמותו, אם חמיו. ד. אחותו מאמו, אחותו אמו [מירי שנשאן אחיו שהוא

אחיו מאביו ולא מאמו, ומצות היבום תלויה אך ורק באחות מן האב ולא תלויה באחות מן האם]. אחות אשתו. ה. אשת אחיו מאמו [שמת ונשאה אחיו מאביו שהיתה נכרית אצלו ומת בלא בנים ונפלה לפני יבם זה לייבום אסורה לו לפי שהיתה אשת אחיו מאמו תחלה ואסורה לו עולמית]. אשת אחיו שלא היה בעולמו [אם נולד את האחר מיתת אחיו, אין האח העולד מייבם את אשת אחיו שמת במרם לידתו של האח הזה, דכתבי כי ישבו אחים יחדו שהיתה להם ישיבה אחת יחדו בעולם]. כלתו. * אם העריות הללו: מתו, מיאנו [אביה השיאה לאחד ונתגרשה ממנו כשהיא קטנה], נתגרשו, או נמצאו אילונית, צרותיהן מותרות. * בעי דמ"ט נקט בתו ברישא [דהוי' לכתוב ברישא אחות אשה כיון דמיעה יליפין לכולהו], והתירושי: א. נקט בתו דחמיא ברישא ואליבא דר"ש דשריפה חמורה, וקשיא דא"כ ליתני ברישא חמותו דבה כתיבא שריפה [ואח"כ ליתני כלתו דבסקילה]. ב. נקט בתו ברישא [היינו בתו מאנסתו] כיון דעיקר ליסורא אתיא מדרשא [הנה הנה, ומה ומה] וחכיבא ליה, ודחי' א"כ אחות אשה היא לבסוף. ג. למסקנא קורבי קורבי נקט: א. קרובות עצמנו [בתו, ואת בני ובת בתו]. קרובות אשתו למטה [בתה, בת בתה, בת בנה] ולמעלה [חמותו ואם חמותו ואם חמיו]. ואיסור אחוה שלו ושלה, ולבסוף נקט כלתו [דאינה אסורה משום אהו, אף שחמורה טפן].

דף ג ע

הלשונות במשנה: א. נקט פוטרות [דמשמע דאי בעי יוכל לייבם, ולא הכי הוא] ולא אסורות, להו"א כיון דא"צ חליצה, ומקשי' דליתני האסורה לחלוץ [שמא תייבם], ומסקי' כיון דשלא בכמוקם מצוה שריא צרת ערוה [ואי תנא [אסורת הו"א] דאף שלא בכמוקם מצוה מנן בכברי אסורה]. ב. נקט מן החליצה, לומר דכל העולה ליבום עולה לחליצה [וכל היא דאמרין חולצת ולא מתייבמת משום ספקא הוא]. ג. נקט מן החליצה ואח"כ מן היבום [וכן לא נקט מן החליצה לחודה], לומר שחליצה קודמת וכחאבא שאול [שהפוגע ביבמתו לשים נוי פסוגע בעורה ולכן עדיף לחלוץ]. ד. מניא דחמש עשרה נכתב פעמיים למעושי: צרת סוטה וצרת אילונית [שלא נפטרות מחליצה], ולרב ולר' אסי דס"ל דאף הן פוטרות אתי למעושי: צרת מומאנת, וצרת מחזיר גרושתו, ולא נקט התנא דמשנתנו סוטה ואילונית אליבא דרב ור' אסי משום שאינן בצרת צרה ואסורות על כל האחין. * מנה"ג דפטרי: א. ערה, מאשה אל אחותה [עליה יליף דאף בכמוקם מצוה לא יקחת]. ב. צרה, לצור. ג. צרת סוטה, וצרת אילונית [שלא נפטרות לאחות אשה שהיא ערה, וזונה כרת, שגגתה חמורה, אסורה ליבם, צרתה אסורה, ואפשר לינשא לאחים [לאפוקי שש עריות החמורות]. ה. עונש, כי כל אשר יעשה ונכרתה.

דף ד-ה ע

היכן דרשינן סמוכין: א. שרינן כלאים בציצית מדנסמןך לא תלבש שעטנו לגדישה תעשה לך [וכיון דסמוכין אלו כתיבי במשנה תורה, דברי הכל הוא ודאקלמן], ומינה בעינן דלימילך דעשה דוחה ל"ת גרידא. ב. אין כותבין יבמה להתיבם למוכש שחין דסמוכין לא תחסום לכי ישבו אחים יחדיו. ג. מיתת מכשפה בסקילה: לרבנן ילפי מסמוכין [משוכב עם בהמה] אף שאינו במשנה תורה, אך ר' יהודה יליף מאוב וידעונו שיצאו מכלל המכשפים ללמד על הכלל. ד. לישא אנוסת ומפונת אביו, וא אנוסת ומפונת בנו: לרבנן שרי [דלא חשיב כאשת אביו או כללתו אלא ע"י קידושין], ור' יהודה אסר מדנסמכה במשנה תורה פרשת ואלא יגדה כנף אביו לפרשת אונס, ולרבידן דלא הוי סמוכין דלא יקח אשה מפסיק פגמים, וירשה אף כנף אביו על שומרת יבם שאסורה לבנו בשני לאוין [יבמת אביו ואשת אחי אביו]. ולר"י דרשינן סמוכין במשנה תורה כיון שהוא מוכח מדלא כתיב בפרשת עריות, או דלא יגלה כנף אביו מופנה. * גבי ציצית נמי דרשינן סמוכין דמוכח הוא [מדלא נכתב גיילים בפ' ציצית אלא בסמוכות לכלאים], ועוד דמופנה הוא, והלמודים: א. איכא תרי קראי לא תלבש שעטני, ויבגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך דמופנה, ודחי' דמלבישה שרינן מוכרי כסות דאינו דרך הנאה, והעלאה אינשרין אף דלא נפישא הנאתה כלבישה. ב. צמר ופשתים שנא' בלבישת שעטנו מיותר, דהא ר' ישמעאל יליף בבנין אף מכלאי בגדים דסתם בגד הוא צמר ופשתים, ואין לדחות דאינשרין לומר משום דהו"א דבלבישה דנפיש הניית כל תרי מיני אסורי, דא"כ לשתוק קרא ואתי בנו"ש שעטנו מהעלאה, ואמרין דבלאי קראי דסמוכין הו"א דגמד פשתים פטור מציצית, אף דתכלת עמרא הוא וציותה התורה ליתנו בפשתן, דלולא הסמיכות הו"א שלא חייבה התורה ליתן תכלת אלא בבגד צמר, אבל בבגד פשתים יש להטימא חוטים ממנו בלבד כדרשת רבא דהכנף מין כנף, צמר' דשרי להטימא אף מור בפשתים ופשתים בצמר [ורבא פליג וס"ל: יושעאל וס"ל: דאף שאר מינים חייבים בציצית, אלא דצמר ופשתים פוטרין אף שלא במינם, ושאר מינים פוטרין רק במינם]. ג. לקמן אמרינן דאף לרבנן דס"ל דבגד אינו כדווקא צמר ופשתים, גדילים מיותר לאפנויי, ודחי' דאתי למנין חוטי הטלית [גדילים שנים וגדילים ארבעה, דנתון ד' חוטין בכנף הבגד וכופלם דהו"ו, ופותרלו מותכו, שיצאו מהגדיל פתילין, ולא יעשו כולו גדיל]. ד. יהודי מופנה, דהיינו דאין דקש שתי תכפיות חיבור [דהיינו עד שחילקין]. ה. למסקנא משעטנו יליפין גם שוע ועונו, וגם לאפנויי. * מנין דעשה דוחה ל"ת גרידא אליבא דרבנן: א. להו"א מגילוח מצורע דדוחה לאיסור הקפת פאת הראש [דקסבר הקפת כל הראש שמה הקפת]. ודחי' דזוהו ל"ת שאינו שוה בכל דהא אינו בנשים [מש"כ לאו דאחות אשה דשניהם מזהרים דכתיב הנפשות העושות]. ב. גילוח הזקן של כהן מצורע שדוחה לאיסור גילוח דכהנים [ואם אינו עושה שוה בכל דליפין מראשו, נתנו ללאו השוה בכל]. ודחי' דשאני כהנים דנתרבו במצוות יתירות. ג. גילוח נזיר מצורע, ודחי' דישנו בשאלה [מוכח כן דהלא נזיר יש ל"ת ועשה, וילף מהכא לכל התורה דעשה דוחה ל"ת ועשה, וע"כ שדוקא בניר מצורע נדחה אף העשה משום שישנו בשאלה]. ד. למסקנא לכו"ע מזה שעשה של ציצית דוחה ל"ת של כלאים ומופנה וכדלעיל.

זכר למחצית השקל בהידור רב כהוראת הח"ח

ע"פ פסק הח"ח זכר למחצית השקל' שי ליתן ל"בית מדרש גבוה לכהנים' המכין את הכהנים לעבודת ביהמ"ק, וכפי שכתב בהשמיטה לביאור הלכה ס'ל תרצד [הובא בס' 'מל כתב הח"ח', בהכתבים ומאמרים]. מן הראוי שכל אחד מישראל יתן מחצית השקל ממש בכל שנה כמו בזמן המקדש, ולזה יהי' קופה מיוחדת, ומזה יושיבו בכמה מקומות בהודות ת"ח שיחיו עסקים בעניני עבודה, ויחשב לפני הקב"ה כאילו הקריבום, ויהי' זכות לכלל ישראל עי"ז. דרכי התרומה: * התקשרו למס' 0504166339 והעבירו תרומתכם. ניתן לתרום באשראי דרך מכשירי נדדים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' - וכן דרך הטלפון במס' 037630585 שלוחה 3763.